

COMMERCE-COLLEGIUM

Underdåniga Berättelse

om

Fabrikernes och Manufacturernes ställning år 1834.

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Sedan Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Rikets samtelige Län till Commerce-Collegium inkommit med anbefallda uppgifter, rörande Fabrikerne och Manufacturerne derstädes för sistl. år 1834, samt desse uppgifter blifvit behörigen granskade; så får Collegium, till underdånig åtlydnad af Eders Kongl. Maj:ts för Collegium Nådigst utfärdade Instruktion, nu i underdånighet afgifva berättelse om förhållandet med dessa näringar, jemte andre slöjder samt handtverkerierne, under loppet af nyssnämnde år; hvarvid Collegium, i enlighet med hvad i föregående årens underdåniga berättelser blifvit iakttaget, uppfattat de deri förekommande ämnen under 3:ne hufvudpunkter, nemligen: 1:o Fabriker och Manufacturer; 2:o Väfveri-näringen, betraktad såsom föremål för den enskilda hussliten, jemte andre husslöjder samt 3:o Handtverkerierne.

1:o *Fabriker och Manufactur-Verkstäder:* Deras antal uppgick år 1834 till 2,021 st., hvilka sysselsatte 14,479 arbetare. Och inhemtas af bilagde, till lättnad i öfversigten af det hela, upprättade Tabell Litt. A., som upptager fabrikerens antal för hvarje arbetsgren särskildt, deras arbetare, tillverkningarnes värde och mängd samt jemförelse emellan förhållandet i dessa afseenden nyssnämnde år och det som ägde rum år 1833, att under loppet af 1834 antalet af fabriker ökats med 1, af arbetare med 571, samt af väfstolar vid väfverifabrikerne med 36 st.

INLEDNING

TILL

Commerce-Collegii underdåniga berättelse om förhållandet med fabriker, manufakturer och handtverkerier i riket. – Stockholm : J. Hörberg, 1832-1858.

Täckningsår: 1830-1857.

Innehåller en årlig förteckning över patent (motsv.) åren 1830-1834. Patent benämndes Privilegia exclusiva fram till 1834 då den svenska patentlagen kom.

Efterföljare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. D, Fabriker och manufakturer. Kommerskollegii underdåniga berättelse för år ... – Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1859-1912.

Täckningsår: 1858-1910.

Innehåller en årlig förteckning över patent åren 1858-1884. År 1885 inrättades det första svenska patentverket, Kongliga Patentbyrån, vilken övertog registrering av patent.

Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960.

S. 6: Tab. 5. Fabrikernas tillverkningsvärde 1836-1895.

Kommerkollegii underdåniga berättelse om fabrikernas och manufakturernas ställning år 1834.

Digitaliserad av Statistiska centralbyrån 2010.

Vid digitaliseringen har en innehållsförteckning skapats och lags till.

**Commerce-Collegii underdåniga Berättelse
om Fabrikernes och Manufakturernes ställning år 1834**

INNEHÅLL

Underdånig berättelse

	Sid.
Inledning.....	1.
1:o Fabriker och Manufactur-Verkstäder.....	1.
Klädes-fabrikshandteringen.....	2.
Etoffts-Fabrikerne.....	4.
Fabriker för tillverkning af Bomulls- och Linneväfnader.....	4.
Mechaniska Bomulls-Spinnerierne.....	5.
Segel- och Tältduks-Fabrikerne.....	5.
Siden-fabrikerne.....	6.
Band-fabrikerne.....	6.
Cattuns-Tryckerierne.....	7.
Färgerierne.....	7.
Socket- raffinerings-verken.....	7.
Tobaks- och Snus-Fabrikerne.....	7.
Läder-Fabrikerne.....	8.
Saffians-Fabrikerne.....	8.
Fabriker för åstadkommande af Glas, eller så kallade Glasbruk...	9.
Fabrikerne för tillverkning af Papper.....	9.
Jernguterierne.....	10.
Oljeslagerierne.....	10.
Porcellains-Bruk.....	10.
Såpsjuderierne.....	11.
Fabriker för förfärdigande af mekanisk redskap.....	11.
Stilguterier.....	12.
Porter-bryggeri-inrättning.....	12.
Övrig Tillverkning.....	12.
2:o Väfveri-näringsen, betraktad såsom föremål för den enskilde husfliten, jemte andre husslöjder.....	13.
3:o Handtverkerierne.....	15.

Sammandrag för År 1834

- Litt. A. Jemförelse-Sammandrag för Åren 1833 och 1834
General-Sammandrag öfver de vid Manufacturerne befintlige
Stolar och Arbetare samt Tillverknings-värdet för åren
1833 och 1834
Vid Fabrikerne har, under loppet af åren 1833 och 1834,
blifvit tillverkadt
- Litt. B. Förteckning på de Fabriks-anläggningar, för hvilka tillstånds-
resolutioner blifvit af Kongl. Maj:ts och Rikets Commerce-
Collegium utfärdade åren 1833 och 1834
- Litt. C. Förteckning på Privilegia Exclusiva, som blifvit af Kongl.
Maj:ts och Rikets Commerce-Collegium utfärdade år 1834
- Litt. D. Sammandrag af de från Magistraterne till Kongl. Commerce-
Collegium inkomne förteckningar öfver handtverkare med
deras gesäller, lärlingar och andre vid arbetet skattskrifne
personer för År 1834
- Litt. E. Sammandrag af de från Magistraterne till Kongl. Commerce-
Collegium inkomne förteckningar öfver idkare af sådana
näringar, som ej kunna bestämdt hänföras till handel eller
handtverk och icke eller lyda under Hall-Rätt, för År 1834
- Litt. F. Uppgift på den Bevillning, hvartill handtverkare och idkare
af sådane näringar, som hvarken kunna bestämdt hänföras
till handel eller handtverk och icke eller lyda under Hall-
Rätt, uti Rikets Städer blifvit taxerade för år 1834, enligt de
från Magistraterne inkomne förteckningar
- Litt. G. Sammandrag af de Förteckningar öfver Handt-verkare på
Landet, hvilka inkommit till Kongl. Commerce-Collegium,
för år 1834

COMMERCE-COLLEGIUM

Underdåniga Berättelse

om

Fabrikernes och Manufacturernes ställning år 1834.

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Sedan Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Rikets samtelige Län till Commerce-Collegium inkommit med anbefallda uppgifter, rörande Fabrikerne och Manufacturerne derstädes för sistl. år 1834, samt desse uppgifter blifvit behörigen granskade; så får Collegium, till underdånig åtlydnad af Eders Kongl. Maj:ts för Collegium Nådigst utfärdade Instruktion, nu i underdånighet afgifva berättelse om förhållandet med dessa näringar, jemte andre slöjder samt handtverkerierne, under loppet af nyssnämnde år; hvarvid Collegium, i enlighet med hvad i föregående årens underdåniga berättelser blifvit iakttaget, uppfattat de deri förekommande ämnen under 3:ne hufvudpunkter, nemligen: 1:o Fabriker och Manufacturer; 2:o Väfveri-näringen, betraktad såsom föremål för den enskilda husfliten, jemte andre husslöjder samt 3:o Handtverkerierne.

1:o *Fabriker och Manufactur-Verkstäder:* Deras antal uppgick år 1834 till 2,021 st., hvilka sysselsatte 14,479 arbetare. Och inhemtas af bilagde, till lättnad i öfversigten af det hela, upprättade Tabell Litt. A., som upptager fabrikerens antal för hvarje arbetsgren särskildt, deras arbetare, tillverkningarnes värde och mängd samt jemförelse emellan förhållandet i dessa afseenden nyssnämnde år och det som ägde rum år 1833, att under loppet af 1834 antalet af fabriker ökats med 1, af arbetare med 571, samt af väfstolar vid väfverifabrikerne med 36 st.

Bland de olika slags fabriksrörelser, som här i Riket idkas, torde *Klädesfabrikshandteringen* böra i första rummet omnämnas såsom den förnämsta, ej mindre i hänseende till dess omfattning än värde. Tillverkningen, som år 1834 bedrefs vid 105 Fabriker med 549 stolar och 3,271 arbetare, uppgick till 632,663 alnar kläde och 54,704 alnar andra diverse ylleväfnader, alltsammans värderadt till 3,557,277 R:dr eller 273,983 R:dr mera än fabrikationsvärdet år 1833, och productionen af egentligt kläde öfversteg till qvantiteten den år 1833 åstadkomne med 46,086 alnar, hvilken tillökning egentligen sträckt sig till medelfint och groft kläde, hvaremot den finaste klädestillverkningen något minskats. I Norrköping, som fortfarande utmärker sig såsom Rikets förnämsta Fabriksstad, har klädestillverkningen, med begagnande af 441 mekaniska inrättningar af flerdådiga slag, sistnämnde år uppgått till 416,242 alnar, uppskattade till 2,554,133 R:dr och sålunda ökats med 24,373 alnar, värde 51,632 R:dr. De fabrikanter, som derstädes åstadkommo de betydligaste tillverkningarne, voro: Bolagen Söderberg & Arosenius, Vougt & Wetterling, Assessorn Carl Arosenius, Abraham Arosenius, Ch. Lenning och J. Schubert, hvilka förfärdigat kläde för ett värde, det förstnämnde af nära 200,000 R:dr och de öfrige af emellan 100,000 och 160,000 R:dr hvardera.

I Stockholm har tillverkningen år 1834 utgjort 97,666 alnar egentligt kläde, samt 16,912 alnar andra klädesfabriksväfnader, hvaraf klädet blifvit uppskattadt till 459,382 R:dr och de öfrige ylleväfnaderne till 60,560 R:dr, eller tillsammans 519,942 R:dr. Vid jemförelse häraf med tillverkningsbeloppet år 1833, finnes väl, att, änskönt fabrikationen år 1834 i alntal något understigit den året förut åstadkomna, det å förenämnde års tillverkning satte värde likväl i del hela öfverstiger det föregående årets med 126,207 R:dr; — men då den sålunda upptagne högre värde-summa, som egentligen har afseende å klädestillverkningen, tillkommit, i anledning af den utaf Collegium vid 1834 års början, till vinnande af enhet i värde-beräkningen å kläden af samma finhet och godhet, gifne föreskrift, hvarigenom ej mindre stämpel-afgifterne, än länrätten i Manufactur-Disconten skulle komma att blifva lika för enahanda slag af tillverkning, hvilket befunnits icke alltid hafva inträffat, samt ofvannämnde, i Stockholms klädesfabrikation år 1834 åsatte värde per medium icke öfverstigit $4\frac{2}{3}$ dels R:dr för hvarje aln och sålunda öfver hufvud instämmer med gångbara priset å varan, har Collegium ansett någon anmärkning, i afseende å detta förhållande, som vid första påseendet ådrager sig uppmärksamhet, icke äga rum.

Bland Stockholms klädesfabrikanter hade Öbergs Enka & Comp., P. C. Dohlström samt Leopold Lamm de störste tillverkningarne, hvaraf den förstnämndes uppgiek till ett värde af 88,618 R:dr.

Den öfriga inhemska klädesproductionen har hufvudsakligen blifvit åstadkommen å nedannämnde ställen, nemligen: i Nyköping vid dervarande 3 fabriker, hvarest tillverkningen uppgått till 30,789 alnar, värde 133,725 R:dr; i

Alingsås vid der befintlige 2:ne fabriker, hvilka åstadkommit 10,510 alnar, uppskattade till 51,776 R:dr; i Halmstad, hos fabrikören Wallberg, som tillverkat 17,358 alnar commissklåde, värde 54,306 R:dr, utom det att han till hoy beredt 35,860 alnar från allmogen inköpt vadmal; i Wexiö, vid Fabriksidkaren Wahlqvists fabrik, der 15,945 alnar groft eller commissklåde blifvit förfärdigadt och upptagits i värde till 37,207 R:dr; i Linköpings Län, å de på landet inrättade 3:ne fabriker, Marielund, Atvidaberg och Råby, hvarest producerats 19,304 alnar, skattade till 100,906 R:dr; samt i Carlstads Län, vid de äfven å landet anlaggde 2:ne fabriker, Edsvalla och Arvika, der tillverkningen utgjort 16,564 alnar groft klåde, värderadt till 44,136 R:dr.

I afseende på beskaffenheten af klädesfabrikernes tillverkningar, har under sistlidet år ingen anledning till anmärkning förekommit, och fabrikanterna hafva fortfarit i deras bemödanen att ytterligare fullkomna klädestillverkningen samt söka tillegna sig de nyare machiner och redskap, som för detta ändamåls vinnande blifvit i andra länder uppfunne.

De inrättningar, för hvilkas ändamålsenliga bedrivande fabriksidkarne Söderberg & Arosenius och Vougt & Wetterling i Norrköping samt P. & L. D. Lamm i Stockholm erhållit förlagslån af Manufactur-Discontfonden, hafva, efter hvad Collegium inbemtat, under loppet af sistlidet år varit i full gång och behörigen begagnade, hvarigenom de vilkor, hvarunder desse lån få på bestämd tid innehafvas, blifvit behörigen iakttagne.

Till användande vid fabrikerne och för andre behof inom landet, införullades år 1834 gröfre ull 1,214,566 $\mathcal{L}$ samt finare ull 41,829 $\mathcal{L}$; och då desse qvantiteter, hvaraf likväl 18,892 $\mathcal{L}$ samma år reexporterades, jemföras med införselsbeloppet af samma vara år 1833, finnes, att år 1834 inkom till Riket af gröfre ull 53,632 $\mathcal{L}$ mindre, och af finare ull 16,070 $\mathcal{L}$ mera än året förut. Att en slik minskning uti importen af grof ull, icke härrört från något minskadt behof af detta råämne hos inhemske tillverkarne af yllevoror, kan slutas deraf, att fabrikation af gröfre kläden sistlidet år var betydligt större än året förut, samt att ylletillverkningen i enskilte hushåll, enligt inkomna utgifter, besteg sig lika högt som föregående året, utan torde orsaken till ofvan anförde förhållande höra sökas äntingen uti ökad tillgång på inhemska grof ull samma år, eller deruti, att 1833 års import-qvantum, som med icke mindre än 134,878 $\mathcal{L}$ öfversteg det år 1832 införde ullparti, till äfventyrs lemnat ett år 1833 obegagnadt öfverskott, hvarigenom, oaktadt den för år 1834 anmärkte minskning i importen af ull, allmänna behofvet deraf under berörde år kunnat fyllas. Hvad åter angår den år 1834 ökade importen af finare ull, så var den i förhållande till de betydligare qvantiteter af medelfina kläden, som samma år tillverkades, så ringa och obetydlig, att sådant endast lemnar rum för den öfvertygelse att ullculturen i Sverige äfven nämnde år varit i ett fortsatt framskridande samt

att de åtgärder, som i och för densammes befrämjande blifvit vidtagne, skola med långsamma, men säkra steg leda till det dermed åsyftade ändamål.

Slutligen torde här få i underdånighet nämnas, att år 1834 exporterades från Sverige 1,619 alnar kläde och andre ylleväfnader.

I sammanhang med uppgiften rörande klädesfabrikerne anser Collegium sig böra i underdånighet anmäla förhållandet med de så kallade *Etoffts-Fabrikerne*. Dessa verk, till antalet 4, lemnade år 1834 en tillverkning af 56,832 alnar, i värde upptagne till 38,224 R:dr, bestående hufvudsakligast af flanell och flaggduk, som till qvantiteten öfversteg 1833 års tillverkning med 14,622 alnar. Fabrikationen af bombasin och camelott, som de föregående åren småningom aftagit, upphörde alldeles sistlidet år, oaktadt inhemska förbrukningen af desse varor är så betydlig, att införseln deraf samma år uppgick till 810,262 alnar. De uti föregående årens berättelser omförmålde, på allmän bekostnad införskrifne och till Directeuren Centner försålde Kamullsspånads-machiner hafva, i anseende till Centners vistande i Tyskland sistlidet år och hans vid återkomsten till Riket gjorde cession, ännu icke blifvit begagnade.

Vid de här i Riket år 1834 i gång varande 47 *Fabriker för tillverkning af Bomulls- och Linneväfnader* har fabrikationen uppgått till 945,192 alnar, egentligen så kallade väfnader samt 62,994 st. dukar, alltsammans upptaget i värde till 420,251 R:dr. Om härmed jemföres tillverkningsbeloppet år 1833, finnes, att fabrikationen af bomullslärf och finare bomullsväfnader såsom gång m. m. ökats, men deremot af allmännare couleurete bomullstyg, hvilka utgöra föremål för husväfnadsindustrien, så betydligt minskats, att den understigit 1833 års tillverkning med 117,710 alnar, hvarigenom ock, på det hela taget, tillverkningen år 1834 varit 560 alnar mindre än året förut; men värdet å hela productionen har ändock öfverstigit det för år 1833 uppgifne med 5,088 R:dr, hvilket härledt sig, dels af den här ofvan anmärkte tillökningen af finare och dyrare väfnader, dels deraf, att ett större antal dukar blifvit sistlidet år förfärdigade än året förut.

De största qvantiteter bomullsväfnader tillverkades år 1834 vid A. L. Lamms & Comp. fabrik i Stockholm, der tillverkningen uppgick till 322,476 alnar, värderade till 97,069 R:dr eller nära lika med föregående året, samt vid A. von Reis' Fabrik, Aronsdal kallad, i Götheborgs Län, hvarest förfärdigades 127,306 alnar, uppskattade till 51,372 R:dr. Af damast och dräll väfdes de betydligaste qvantiteter vid den fabrik i Wadstena, som innehafves af Friherre von Steyern, och hvilken honom åligger att, så länge han under arrende innehafver Starby Kungsgård, vidmakthålla och drifva. Väfnadsbeloppet uppgick till 3,877 alnar. Den fabrik för enahanda slags tillverkningar, som Abraham Björkegren i Nyköping anlagt, och för hvars bedrifvande han erhållit ett mindre lån af Manufactur-medlen, hade deremot under loppet af år 1834, i anseende till

ägarens död, blifvit nedlagd, hvadan Collegium förordnat att den då obetalde delen af lånet skulle indrifvas.

År 1834 införtullades bomullsväfnader för ett värde af 462,758 R:dr och exporterades 9,627 alnar, skattade till 8,022 R:dr. Importen understeg således det för år 1833 uppgifne belopp med 76,663 R:dr och exporten minskades äfven med ett värde af 1,779 R:dr, i förhållande till utförselsbeloppet sistnämnde år.

Af linneväfnader åter inkommo år 1834 för ett värde af 72,967 R:dr, hvilket understeg importvärdet år 1833 med 14,064 R:dr, och utfördes förstnämnde år så beskaffade varor till ett belopp af 70,613 R:dr eller för 8,651 R:dr mindre än året förut. Häraf synes att värdet å importerade och exporterade linnevaror under sistlidet år i det närmaste varit lika och emotsvarat hvartannat.

Importen af bomull uppgick år 1834 till 758,422 Z samt af bomullsgarn, färgadt och ofärgadt, till 831,217 Z , hvilket import-quantum understiger det uppgifne införsels-beloppet år 1833, af bomull med 35,306 Z och af bomullsgarn med 144,765 Z ; och då nära nog ett lika förhållande i afseende på importen af bomullsgarn ägde rum år 1833, eller att införseln af sådan vara minskades med 140,000 Z i förhållande till import-beloppet år 1832, kan deraf slutas till den fördelaktiga verkan, som införandet och begagnandet i Riket af i andre länder uppfunne förbättrade machinerier för åstadkommande af bomullspånad medfört.

Af lin införtullades år 1834, 4,864 $L\text{Z}$ eller 1,717 $L\text{Z}$ mindre än år 1833, och exporten af sådan vara utgjorde 925 $L\text{Z}$, som med 1,570 $L\text{Z}$ understiger utförselsbeloppet sistnämnde år.

Mechaniska Bomulls-Spinnerierne, hvilkas antal år 1833 utgjorde 7, men år 1834 ökats till 9 st., åstadkommo sistnämnde år ett spånads-belopp af 328,074 Z diverse sorter garn, hvilket quantum öferskjuter det för år 1833 uppgifna med 19,824 Z . Den största tillverkningen ägde rum å det vid Strömma hemman nära Carlshamn blott för få år sedan anlaggde Mechaniska Spinneri, hvarst spånadsbeloppet uppgick till 116,875 Z garn, och dernäst vid de å Gamlebokullen i Elfsborgs Län samt Mariedahls i Götheborgs och Bohus Län inrättade spinnerier.

Tillverkningen vid *Segel- och Tältduks-Fabrikerne* utgjorde år 1834 sammantagen 232,307 alnar, uppskattade till 133,683 R:dr, och minskades således i förhållande till produktionen år 1833 med 16,483 alnar. Af ofvannämnde quantitet segelduksväfnader tillverkades mer än hälften eller 119,804 alnar vid väfveriet Sågen i Götheborgs Län, tillhörigt Bolaget Gibson & Keiler; hvar emot den för flere år sedan i Carlsrona anlaggde betydliga Segelduks-fabrik, blifvit, enligt uppgift, i anseende till bristande afsättning, under loppet af år 1834 nedlagd.

Änskönt inhemska tillverkningen af segelduksväfnader, på sätt berördt är, under sistlidet är minskats, har likväl importen af dylike varor, som endast är medgifven från Finland, under berörde år icke uppgått till högre belopp än 2,375 alnar, hvilket utgör blott omkring en åttendedel i förhållande till den segelduks-quantitet, som år 1833 införtullades. Men då segeldukstillverkningen sistnämnde är öfversteg fabrikationen år 1832 med 44,620 alnar samt införseln af segelduk år 1833 var mångdubbelt större än år 1832, så torde orsaken till den här ofvan anmärkte minskning i så väl tillverkningen som importen af segelduk år 1834 endast på det sätt kunna förklaras, att behållningen af segelduk ifrån år 1833 lemnat erforderlig tillgång för Skeppsbyggeriernes behof af denna vara år 1834, helst någon anmärkningsvärd minskning i deras verksamhet under samma år icke förekommit.

Af hampa, som utgör den egentliga beståndsdelan af Svensk segelduk, infördes till Riket år 1834, 8,934 *Sk* eller 720 *Sk* mindre än år 1833.

Antalet af *Siden-fabrikerne* utgjorde år 1834 22 st., eller lika många som år 1833, och tillverkningen uppgick till 132,722 alnar diverse siden-ångods samt 117,176 st. dukar, alltsammans värderadt till 499,441 R:dr. Fabrikationen öfversteg sålunda den för år 1833 uppgifne, i quantiteten med 3,615 alnar egentliga väfnader samt 10,801 dukar och i värde med 21,796 R:dr.

Oaktadt den sålunda ökade tillverkningen af sidenväfnader år 1834, uppgick likväl importen af silke samma år till endast 21,991 *℔*, eller 9,628 *℔* mindre än införselsquantiteten året förut; och af utländska sidenväfnader infördes sistlidet år för ett värde af 133,628 R:dr, som något, ehuru icke betydligt, öfverstigit det värde, hvartill importen af sidenväfnader år 1833 uppskattades. Exporten af dylika väfnader åter, som på de sednare åren aftagit, nedgick år 1834 till den ringa värdesumman af 689 R:dr.

Den betydligaste siden-fabrik ägdes och bedrefs af Bolaget Mazer & Comp., hvarest tillverkningen uppgick till ett värde af 77,612 R:dr, och dernäst var fabrikationen störst vid de fabriker, som ägas af Schönherr & Lundgren, Schücks Enka & Comp., Sjöbeck & Comp. samt Fagerlund & Comp.; hvilka hvardera åstadkommit tillverkningar för ett värde af emellan 40,000 och 60,000 R:dr.

Vid *Band-fabrikerne* har år 1834 tillverkningen af alla slags band med undantag af ylle-band minskats, så att den blifvit uppgifven till ett värde-belopp af endast 58,430 R:dr, och sålunda understigit värdet å band-fabrikationen år 1833 med 14,865 R:dr. Importen af band förstnämnde år utgjorde i värde 61,333 R:dr eller 40,217 R:dr mindre än hvad af samma vara år 1833 införtullades; och på exporterade linneband uppgick värdet år 1834 till blott 270 R:dr. Den största bandtillverkning ägde samma år rum vid Grosshandlaren E. Stenbergs fabrik, hvarest förfärdigades sådane varor för ett värde af 26,483 R:dr.

Cattuns-Tryckerierne, hvilkas antal blifvit år 1834 minskadt med 2 och således utgjort endast 5 st., hafva väl samma år verkställt tryckning af en mindre qvantitet egentlige cattunsväfnader och sitz, men deremot ökat tillverkningen af tryckte shawlar och dukar, så att i det hela taget fabrikationen uppgått till ett värde af 91,178 R:dr och sålunda öfverstigit tillverkningsvärdet år 1833, med 20,649 R:dr. Den betydligaste cattuns-fabrik ägdes och bedrefs af Bolaget A. L. Lamm & Comp. i Stockholm, hvarest cattuner och tryckte dukar förfärdigades för ett värde af 37,990 R:dr, och dernäst var tillverkningen störst vid fabriksidkaren A. v. Reis cattuns-tryckeri i Götheborgs Län.

I afseende på *Färgerierne* i Riket, hvilkas antal år 1834 utgjorde 280 st., har af inkomne uppgifter blifvit upplyst, att färgerilönen derstädes samma år uppgått till 399,578 R:dr, hvilken värdesumma understiger tillverkningsvärdet år 1833 med 5,684 R:dr. Den betydligaste färgning verställdes förstnämnde år vid de i Norrköping, Borås och Stockholm inrättade färgeri-fabriker samt å landet vid handlanderne Grönvalls & Röhns anlagde färgeri i Götheborgs Län, hvarest färgeri-lönen för 80,000 $\mathcal{L}$ färgadt garn uppgick till 30,000 R:dr.

Å *Socker-raffinerings-verken*, hvilka till antalet voro 25 st., har fabrikationen år 1834 utgjort 4,864,430 $\mathcal{L}$ socker och 2,764,234 $\mathcal{L}$ sirup, alltsammans i värde beräknadt till 1,879,887 R:dr. Tillverkningen minskades således berörde år, jemförelsevis till productionen år 1833, i qvantiteten med 336,660 $\mathcal{L}$ socker och 402,850 $\mathcal{L}$ sirup, samt i afseende på värdet med 113,321 R:dr. Denna minskning motväges likväl i det närmaste af den betydliga tillökning i socker- och sirups-fabrikationen som år 1833 ägde rum i förhållande till 1832 års tillverkning, då densamma uppgick nära nog till lika belopp som för år 1834 blifvit uppgifvit. Sistlidet år införtullades 11,537,512 $\mathcal{L}$ rått och oförädladt socker, eller 32,224 $\mathcal{L}$ mindre än hvad af denna vara år 1833 infördes.

Oaktadt den tull-ersättning, som är medgifven vid export af socker utaf inhemsk förädling, uppgick likväl år 1834 utförsels-qvantiteten till endast 111,936 $\mathcal{L}$, och understeg sålunda export-beloppet år 1833 med icke mindre än 217,904 $\mathcal{L}$. I hvad mån exporten af denna vara under de sednare åren minskats, kan inhämtas deraf att år 1831 utfördes omkring 600,000 $\mathcal{L}$, hvarest qvantiteterna af utförtulladt socker hvarje år betydligen nedgått.

De största qvantiteter socker och sirup bereddes år 1834 vid Nonnens & Lorents Concoumassas sockerbruk utom Götheborg samt vid Bolaget Magnus & Comp:s socker-raffinaderi i Götheborgs stad, hvarest tillverkades, å den förra fabriken 1,253,087 $\mathcal{L}$, och å den sednare 1,241,689 $\mathcal{L}$. I Stockholm var tillverkningen betydligast vid Th. Aspelins sockerbruk.

Tobaks- och Snus-Fabrikerne, hvilkas antal uppgick år 1834 till 76 st. och sålunda minskats med 4, hafva samma år åstadkommit en tillverkning af 3,124,091 $\mathcal{L}$ tobak och snus, hvilket quantum öfverstiger det för år 1833 upp-

gifne med 6,046 Z ; men som af dessa fabriker tillverkningen af cardus- och rulltobak minskats och tillökningen hufvudsakligen sträckt sig till snus, som i allmänhet är en vara af mindre värde, så har värdet å sammantagne productionen, utgörande 877,911 R:dr, med 2,196 R:dr understigit det belopp, hvartill fabrikationen för år 1833 uppskattades.

Af oförädlade tobaksblad och stjelkar införtullades år 1834 ett quantum af 2,979,974 Z , eller 59,823 Z mera, än hvad af dessa varor år 1833 infördes; och af karfvad och spunnen tobak samt snus importerades sistlidet år 42,662 Z jemte 318,917 cigarrer, hvilka quantiteter öfverstego import-beloppet år 1833, hvad tobak och snus angick, med 11,083 Z och af cigarrer med 137,692 st. Exporten af dylika här i landet fabricerade varor uppgick förstnämnde år till 210,175 Z tobak och snus, eller nära nog lika med export-beloppet år 1833, samt 8,750 cigarrer, hvilket antal öferskjuter det sistnämnde år utförtullade med 7,810 st. Den betydligaste tobaks- och snus-tillverkning ägde sistlidet år rum vid Th. A. Aspelins fabrik i Stockholm, hvarest fabrikationen uppgick till 539,963 Z .

Vid *Läder-Fabrikerne*, som till antalet utgjorde 214 och sålunda år 1834 ökats med 3 st., bereddtes samma år 783,683 Z sål- och smorläder samt 93,715 st. skinn, för ett sammantagit värde af 521,265 R:dr. Tillverkningen minskades alltså berörde år med 51,213 Z läder, men ökades med 11,064 skinn, vid jemförelse af 1833 års fabrikations-belopp, och understeg i värde sistnämnde års production med 33,642 R:dr.

Förstnämnde år infördes till Riket 46,131 Z beredt läder, som understiger import-beloppet det föregående året med 8,845 Z , och exporterades af slik tillverkning 891 Z eller i det närmaste lika stor quantitet, som år 1833 utfördes.

Af oberedda hudar och skinn importerades år 1834 1,805,093 Z , hvilken quantitet öfverstiger med 230,097 Z hvad af dylika varor år 1833 införtullades; och då af föregående årens berättelser inhämtas, att 1833 års import af ifrågasvarande råvaror öfversteg den för år 1832 uppgifne med 313,184 Z samt sistnämnda års införselsbelopp ökades i förhållande till 1831 års import-quantum med 845,070 Z , så synes i hvilken betydlig progression importen af hudar och skinn under de sednare åren stigit.

Vid den Fabrik, som äges af J. Westins Enka i Stockholm, bereddtes år 1834 den största quantiteten läder, uppgående till 96,920 Z .

Saffians-Fabrikerne, hvilka i sammanhang härmed torde böra omnämnas, hade år 1834 ökats med 2 och utgjorde sålunda till antalet 6 samt åstadkommit en tillverkning af 22,906 saffianer, hvilken quantitet väl öfverstigit 1833 års production med 1,479 st. skinn, men värdet å alltsammans är upptaget till endast

endast 43,357 R:dr, hvarigenom detsamma understigit fabriktionsvärdet år 1833 med 941 R:dr.

Vid nyssnämnde J. Westins Enka tillhöriga fabrik hade största antalet af saffiansskinn blifvit beredt, och uppgick detsamma till 15,447 st.

Tillverkningen vid de år 1834 i Riket befintlige 13 *Fabriker för åstadkommande af Glas*, eller så kallade *Glasbruk*, har samma år utgjort 2,941 kistor taffel- och annat fönsterglas, värderade till 134,760 R:dr, samt diverse sorter glaskärl, uppskattade till 160,167 R:dr eller tillsammans 294,927 R:dr, hvilken värde-summa understiger den å fabrikationen år 1833 uppgifne med 15,121 R:dr.

Förstnämnde år införtullades diverse sorter glasvaror och deribland 221,660 st. bouteiller för ett sammantaget värde af 67,981 R:dr, hvilket utgör 24,227 R:dr mindre än värdet å de glaspartier, som år 1833 importerades; och har denna skillnad uti importvärdet hufvudsakligen härledt sig derifrån, att antalet af år 1834 inkomne bouteiller understeg import-quantiteten deraf år 1833 med 284,701 st. Exporten af glastillverkningar sistlidet år uppskattades till endast 2,018 R:dr, eller 1,445 R:dr mindre än värdet å de glas-fabriker, som år 1833 utförtullades.

Bromö glasbruk i Skaraborgs Län, hvilket verk äges och bedrifves af Commerce-Rådet Santesson, lemnade år 1834 större tillverkning än något annat glasbruk i Riket. Den bestod af 651 kistor taffel-glas och uppgick i värde till 43,537 R:dr.

De från vederbörande inkomne uppgifter om *Fabrikerne för tillverkning af Papper* utvisa, att vid de 91 verk af denna beskaffenhet, som år 1834 här i Riket varit i gång, tillverkningen bestått af 178,846 ris papper af diverse slag, 6,167 *L* förhydningspapper och papp samt 111,519 st. präss- och takpapper, jemte 2,352,600 st. blanketter till Bankens nya sedlar; alltsammans upptaget i värde till 578,220 R:dr. Fabrikationen af präss- och takpapper öfversteg väl den år 1833 åstadkomne med 36,444 st.; men som tillverkningen af andre papperssorter minskats med 20,783 ris, vid jemförelse af produktionen sistnämnde år, har värdet å 1834 års tillverkning i det hela med 2,731 R:dr understigit det, hvartill 1833 års fabrikation uppskattades.

Importen af utländskt papper utgjorde år 1834 2,182 ris, oberäknadt 80 *L* förhydningspapper samt papp, och exporten besteg sig till 30,283 ris af diverse slag samt 1,105 *L* förhydningspapper. Både importen och exporten minskades således år 1834, vid jemförelse af förhållandet i nämnde afseenden år 1833, den förre med 2,384 ris och den sednare med 8,625 ris papper.

Den betydligaste papperstillverkning ägde sistlidet år rum vid pappersbruket Klippan i Christianstads Län, hvarest Bruksidkaren Sunnerdahl, med begagnan-

de af de utaf honom införde förbättrade mekaniska inrättningar för pappersberedning, åstadkommit en tillverkning uppgående till 22,724 ris diverse papperssorter, hvilken fabrikation öfversteg den för år 1833 uppgifne med 1,285 ris; och för Collegium, i afseende på det förlagslån Sunnerdahl af Manufactur-Discontfonden i och för denna inrättning undfätt, i underdånighet anmäla, att tillverkningen vid denna fabrik hvarje år ökats, samt att det derstädes förfärdigade papper sistlidet år, likasom de föregående, varit af allmänt erkänd godhet; i och hvarmed de vilkor, hvarunder lånet blifvit meddeladt, samma år behörigen iakttagits.

Hvad *Jerngjuterierne* angår, så hafva, enligt hvad Collegium förut i underdånighet anmält, de derom hittills afgifne berättelser icke kunnat annat än blifva ofullständiga, enär flera Jerngjuterier icke till Hall-Rätterne uppgifvit deras tillverkningar, utau ansett sig sortera under Bergs-Collegium. Och då bemäldte Collegium blifvit i nåder ålagdt, att till Eders Kongl. Majt i underdånighet afgifva årlig berättelse om förhållandet med Jernhandteringen i Riket, samt på grund deraf gifvit Commerce-Collegium tillkänna, att alla Jerngjuterier inom landet numera komma att i samma underdåniga berättelser upptagas och omförmlas, har Collegium ansett sig böra från dess berättelse, rörande fabrikerne och handtverkerierne, utesluta nämnde verk och får sålunda endast med hänseende till den lån rätt i Manufactur-Discontfonden bruksidkaren Owen blifvit i nåder tillagd, i och för tillverkningarne vid hans å Kungsholmen här i staden anlaggde Jerngjuteriverk, i underdånighet anmäla, att fabrikationen derstädes år 1834 uppgick till ett värde af 133,255 R:dr.

Oljeslageriernes tillverkningar uppgingo år 1834, vid de här i Riket befintlige 43 st. så beskaffade inrättningar, till 103,965 kannor lin- och rofolja samt 150 kannor kumminolja, jemte 2,220 *Sk℥* oljekakor, alltsammans uppskattadt till 170,753 R:dr. Denna fabrikation öfversteg 1833 års tillverkning, i kvantiteten med 18,612 kannor olja och 270 *Sk℥* oljekakor samt i värde med 22,364 R:dr; och har af ofvan uppgifne production största kvantiteten blifvit åstadkommen vid de å landet inom Götheborgs Län anlaggde 3:ne oljeqvarnar, hvaraf den ena tillhör handlanden Del Banco och de 2:ne andre ägas af handlanden Hennig. Vid dessa verk prässades sistlidet år tillsammans 52,300 kannor olja och bereddes 2,080 *Sk℥* oljekakor.

Af hampolja, hvilken vara inom Riket icke tillverkas, införtullades år 1834, 203,187 kannor samt af rof- och lin-olja 48,197 kannor, hvilka sammantagne kvantiteter understiga import-beloppet år 1833 med 49,702 kannor, och exporterades förstnämnde år olja och oljekakor för ett värde af 7,473 R:dr.

Från utrikes ort infördes sistlidet år 6,932 tunnor rof- och linfrö, och exporterades af dylika varor samma år 11,967 tunnor.

Tillverkningen år 1834 vid de i Riket befintlige 2:ne *Porcellains-Bruk*, Rörstrand och Gustafsberg, är i värde upptagen till 169,504 R:dr, hvaraf fabri-

kationen vid Gustafsberg blifvit uppskattad till 87,277 R:dr och vid Rörstrand till 82,227 R:dr. Den minskning i tillverkningen i förhållande till productionn år 1833, som, i anseende till för band varande förändringar af verket vid Rörstrand, år 1834 ägt rum, har ock föranledt att värdet å inom Riket fabrikeradt porcellaine samma år understigit produktions-värdet år 1833 med 8,048 R:dr.

På grund deraf, att ägarne till förenämnde 2:ne Porcellainsverk hvar för sig undfått och innehafva förlagslån af Manufactur-Discontfonden, har Collegium äfven år 1834 å samma inrättningar anställt besigtningar och dervid funnit, att rörelsen vid nämnde fabriker ändamålsenligt bedrifves, att ägarne fortfara i deras bemödanden att bereda sine fabriker en ökad fullkomlighet, samt att följaktligen de vilkor, hvarunder desse lån få på bestämd tid innehafvas, blifvit behörigen iakttagne.

År 1834 införtullades 137,406 Z porcellaine, hvilket quantum uppskattadt till 43,420 R:dr öfverstiger det år 1833 importerade med 20,109 Z , och sistlidet år exporterades inhemskt porcellaine för ett värde af 3,207 R:dr eller 1,061 R:dr mindre än exportvärdet året förut.

Såpsjuderierne, hvilka år 1834 till antalet utgjorde 19 st., lemnade samma år en tillverkning af 15,667 fjerdingar såpa, i värde upptagne till 110,206 R:dr, hvilken fabrikation öfversteg 1833 års tillverkning i quantiteten med 773 fjerdingar och i värde med 3,168 R:dr. Importen af såpa förstnämnde år utgjorde endast 1 LZ , men deremot exporterades af sådan vara 1,427 LZ , hvilket quantum öfverstigit export-beloppet år 1833 med 561 LZ . I afseende på inhemska såpfabrikation visar sig sålunda numera det förhållande, att den samma icke blott är tillräcklig, att fylla behovet inom landet, utan ock lemnar öfverskott till export på främmande länder.

De fabriker, som äro inrättade för förfärdigande af mekanisk redskap åt fabrikerne och andre näringar, och hvilkas antal utgjorde 10, hafva år 1834 åstadkommit tillverkningar för ett värde af 78,186 R:dr, hvilket öfverstiger tillverkningsvärdet år 1833 med 839 R:dr. Denna fabrikation har hufvudsakligen blifvit verkställd vid det i Nyköping anlagde och bruksidkaren Morsing tillhörige mekaniska Factori samt vid den af nu mera aflidne Mechanicus Ahlm i liststaden inrättade machin-fabrik i Norrköping. Å det förra stället uppgick värdet å tillverkningen till 57,419 R:dr och å det sednare till 12,366 R:dr.

Enär Ahlms verkstad under år 1834 ökat sin tillverkning samt, efter hvad Collegium inhemtat, fabrikationen bedrifvits med skicklighet och omsorg, har Collegium ansett de vilkor vara uppfyllda, hvarunder det Ahlm af Manufactur-Discontfonden beviljade förlagslån blifvit honom meddeladt.

Samma år importerades mekanisk redskap till ett värde af 6,765 R:dr, hvilket understeg import-värdet å sådane tillverkningar år 1833 med 15,625

R:dr; och exporterades machinerier af inhemsk tillverkning till ett värde-belopp af 2,740 R:dr eller för 2,264 R:dr mera än hvartill exporterade machintillverkningar år 1833 uppskattades.

Oaktadt Motala mekaniska verkstad icke till Hall-Rätt uppgifver sine tillverkningar eller är ställd under Collegii inseende, och samma verkstads tillverknings-belopp sålunda icke är upptaget bland här ofvan omförmälde machinverkstäders tillverkningar, anser Collegium likväl, i anseende dertill, att Götha Canal-Direction undfått och innehar förlagslån och äfven vanlig lånrätt i Manufactur-Discontfonden för ofvannämnde verkstads bedrivande, sig böra i underdånighet anmäla, att verkstadens tillverkningar år 1834 uppgått till ett värde af 118,638 R:dr.

Vid de 2:ne här i Riket inrättade *Stilgjuterier*, nemligen i Stockholm och Örebro och hvilka här omnämnas, i anseende dertill, att ägarne af det förra, P. A. Norstedts Söner, undfått förlagslån af Manufactur-Discontfonden för bedrivandet af nämnde rörelse, har tillverkningen år 1834 utgjort i värde 24,321 R:dr; och hafva Norstedts Söner, hvars tillverkning är uppskattad till 14,530 R:dr, styrkt, att deras Stilgjuteri blifvit med omsorg och drift bedrifvit och att de sålunda iakttagit hvad dem vid länets beviljande blifvit föreskrifvet.

Tillverkningen år 1834 vid den utmed Götheborg anlaggade samt Grosshandlarne Nonnens & Lorentz' concursmassor tillhörige, privilegierade *Porterbryggeri-inrättning*, är upptagen i värde till 91,612 R:dr, hvilket öfverstiger värdet å 1833 års tillverkning med 18,687 R:dr. Förstnämnde år införtullades porter och andre ölsorter för ett värde af 1,324 R:dr, hvaremot exporten af sådane varor uppskattades till 27,809 R:dr.

Sammantagne tillverkningarne vid alla öfrige, af mångfaldigt slag, men mindre omfattning varande Fabriks- och Manufactur-inrättningar, hvilka Collegium, till undvikande af vidlyfthet, ansett sig icke här böra specificera, uppgick år 1834 i värde till 799,385 R:dr, och utgjorde antalet af desse inrättningar och verkstäder 1,026 st.

Af hvad Collegium sålunda i underdånighet anfört och ofvan åberopade Tabell närmare utvisar, täcktes Eders Kongl. Majt i Nåder inhemta, att de år 1834 i Riket åstadkomne fabriks- och manufactur-tillverkningars värde utgjort . . . . . 11,288,324 R:dr.

Och om derifrån afdrages det i Fabriksberättelsen för år 1833 upptagne värde å samma års tillverkningar . . . . . 11,021,725 R:dr,
så uppkommer en summa stor . . . . . 266,599 R:dr,

hvarmed productions-värdet år 1834 öfverstiger det värde-belopp, hvartill 1833 års tillverkningar blifvit uppskattade. Denna tillökning i fabrikationen förstnämnde år, hvarifrån bör afräknas den här ofvan anmärkte högre värde-beräkningen å

Stockholms klädes-tillverkning, motsvarar väl icke det värde, hvarmed fabriksproduktionen år 1833 öfversteg det år 1832 åstadkomne; men då man besinnar att under en del af sistlidet år cholera-sjukdomen härjade i flere delar af Riket, hvarigenom icke blott i de orter, som af farsoten hemsöktes, allmänna rörelsens och näringarnes vanliga gång hämmades, utan äfven i de trakter, der sjukdomen icke hann intränga, fruktan för densamma och deraf föranledde åtgärder till dess utestängande menligt inverkade på näringsfliten och dess utveckling, så må man med skäl förundra sig deröfver, att icke destomindre fabriksstillverkningarne under berörde år ökats till det belopp, som här ofvan är uppgifvet; och man kan deraf sluta, det tillverkningarne blifvit vida betydligare, om Riket varit från ofvannämnde landsplåga förskonadt.

Uppå antalet af de fabriker, till hvars anläggande Collegium år 1834 utfärdat tillståndsbref, äfvensom uppå de Privilegia Exclusiva på här i Riket okända uppfinningar i fabriks- och slöjdeväg, som Collegium, i följd af Eders Kongl. Maj:ts Nådiga befallning, samma år meddelat, får Collegium i underd. bifoga förteckningar, Litt. B. C.

2:o *Väfveri-näringen, betraktad såsom föremål för den enskilde hushålliten, jemte andre husslöjder.*

Väfnads-industrien, utöfvad i enskilde hushåll inom landet, har år 1834, likasom de föregående åren, utmärkt sig såsom den förnämsta och viktigaste bland alla i Riket idkade husslöjder. Enligt de till Collegium från Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Elfsborgs Län inkomne uppgifter på quantiteten af berörde år i orten åstadkomne och afstämplade samt till andra delar af Riket förpassade väfveri-varor, har tillverkningen utgjort:

Af Bomullsväfnader	2,464,419 alnar.
Af Linneväfnader	787,021 d:o.
Af Vadmal och andre ylletyger	843,065 d:o.
Väfnader af diverse blandadt slag	3,917 d:o.
	<hr/>
	4,098,422 alnar.
Af Band, flere slag	1,461,073 alnar.
Af Dukar	742,921 st.
samt af Västtyg, täcken, mössor och tröjor	36,209 st.

Så vidt af Kronofogdarnes i Riket till Eders Kongl. Maj:ts vederbörande Befallningshafvande afgifne näringsuppgifter kan inhemtas, har, utöfver hvarje Orts eget behof, blifvit år 1834 i enskilde hushåll inom de öfrige Länen förfärdigade och utom orten försände:

I Wester-Norrlands Län, lärfter, gröfre och finare	412,000 alnar.
I Helsingland och Gefleborgs Län, gröfre linneväfvad	840,000 d:o.
	<hr/>
	Transport 5,350,422 alnar.

Transport 5,350,422 alnar.

Hvarförutan ifrån samma ort blifvit afyttrade 37,000 LZ lin
och 40,000 härfvor linnegarn.

I Calmar Län, väfnader af diverse slag	300,600	alnar.
I Hallands Län, ylle- och linne-väfnad	276,880	d:o.
utom 40,000 par strumpor.		
I Christianstads Län, bolstervahr m. m.	40,000	d:o.
I Jönköpings Län, linneväfnad	16,000	d:o.
I Linköpings Län, vadmal och linneväfnad	16,700	d:o.
I Götheborgs och Bohus Län, diverse väfnader	30,000	d:o.
I Nyköpings Län, ylle- och bomullsväfnad	18,500	d:o.
Å Gottland, ylleväfnader	5,000	d:o.
saamt i Skaraborgs, Kronobergs, Westmanlands och Jemtlands Län, tillsammans	27,750	d:o.

Summa af väfnader 6,081,852 alnar,

hvilken qvantitet väfnader understiger tillverknings-beloppet år 1833 med circa 100,000 alnar; men då i betraktaude tages, att cholera-farsoten sistlidet år spridde sig äfven till åtskillige af de orter, der husväfnads-slöjden mera allmänt idkas, hvarigenom den enskilde husfliten i sin verksamhet hämmades, så kan ofvan uppgifne minskning i tillverkningen, under slikt förhållande, icke anses såsom verkan af en minskad håg hos allmogen för fortsättandet af väfveri-slöjden, utan gifver snarare anledning till den förutsättning, att om nyssnämnde farsot utblifvit, tillverkningarne år 1834 öfverstigit det föregående årets.

Såsom premier för den i Wester-Norrland åstadkomne tillverkningen af finare lärster, har år 1834 blifvit af Manufacturmedlen utbetald en summa af 3,494 R:dr 1 sk. 3 rst., som understiger det belopp, hvilket år 1833 för sådant ändamål utgick med 688 R:dr 14 sk. 3 rst.

I afseende på den väfskola enkan Anna Forsselius inrättat i Linköping, och för hvilken nyttiga anstalts fortsättande och utvidgande hon undfått ett lånebidrag af Manufacturmedlen, har Collegium inhämtat, att undervisning i väfnadskonsten der blifvit äfven år 1834 lemnad, och att iurättningen ändamåls-enligt och med omsorg handhafves.

Beträffande öfrige i åtskillige landsorter idkade flerfaldiga slags husslöjder, hvilka blifvit till deras beskaffenhet och omfattning upptagne och anmälde i Collegii underdåniga berättelse för år 1832, så hafva, enligt hvad Kronofogdarnes till Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Länen afgifne rapporter i detta ämne föranleda någre anmärkningsvärda förändringar i förut uppgifne förhållanden åren 1833 och 1834 icke inträffat; hvadan i underdånighet åberopas hvad Collegii nyssnämnde berättelse härom innehållit.

3:o *Handtverkerierne:*

Enligt hvad Collegium uti den sednast afgifne underdåniga berättelsen anmält, äro handtverkarne icke pligtige att uppgifva qvantiteten och värdet af deras tillverkningar, och Collegium är sålunda icke i tillfälle att derom för sistlidet år meddela några närmare och fullständigare upplysningar, än hvartill bifogade sammandrag under Litt. D. E. F. G. föraleda. Utaf desse sammandrag, som upptaga antalet af handtverkare i städerna med deras arbetare, af idkare utaf sådane allmänna stadsmanna-näringsar, hvilka ej kunna bestämdt hänföras till fabriker eller handtverk, samt af gerningsmän eller sockenhandtverkare i hvarje Län, äfvensom beloppet af den bevillning, som blifvit idkare i städerna ålagd för deras rörelse år 1834, inhämtas, vid jemförelse af de i dessa ämnen afgifne förteckningar för år 1833: att handtverksmästarnes antal i städerna under år 1834 minskats med 24 st.; att gesällernes och lärlingarnes antal deremot blifvit ökad, i afseende å de förra med 19 st., och beträffande de sednare med 29 st., hvaremot antalet af andre vid handtverken skattskrifne persouer minskats med 22 st.; att antalet af idkare utaf sådane handaslöjder, hvilka hvarken kunna hänföras till fabriker eller handtverkerier, blifvit minskadt med 1, men deras arbetares och betjenings antal ökad med 196 st.; att mängden af gerningsmän å landet blifvit ökad af mestare med 573 st. och af lärlingar med 247 st.; samt att den bevillning till Kongl. Maj:t och Kronan, hvartill handtverkarne i Rikets städer och idkare af andre handaslöjder derstädes blifvit i och för deras rörelse år 1834 taxerade, utgjort: för handtverkarne 103,898 R:dr och för de öfrige idkarne 22,630 R:dr. Och som taxerings-beloppet beräknas i förhållande till den inkomst, som af rörelsen erhållits, samt ofvanberörde bevillnings-summa öfverstigit den år 1833 debiterade, för handtverkarne med 1,379 R:dr och för de öfrige idkarne med 1,092 R:dr; så synes anledning vara till den slutsats att handtverksrörelsen i städerna under sistlidet år snarare till- än aftagit. Af handtverkerivaror införtullades år 1834 för ett värde af 24,337 R:dr, och exporten af dylika varor uppskattades till 8,151 R:dr. Importen öfversteg sålunda beloppet af år 1833 införde handtverksvaror med 3,182 R:dr, hvaremot värdet å exporten af så beskaffade tillverkningar understeg det för år 1833 uppgifne med 3,472 R:dr.

Collegium framhårdar med djupaste vördnad

Stormägtigste, Allernådigste Konung!
Eders Kongl. Maj:ts

underdånigste, tropligtigste
tjenare och undersåter

C. D. SKOGMAN.

E. W. BRANDEL.

J. N. Borelius.

Litt. A.

J e m f ö r e l s e - S a m m a n d r a g
för Åren 1833 och 1834.

**General-Sammandrag öfver de vid Manufacturerne befintlige
Stolar och Arbetare samt Tillverkningsvärdet för nedanskrifne år.**

	År 1833.				År 1834.			
	Fabriker.	Stolar.	Arbetare.	Tillverkningsvärde.	Fabriker.	Stolar.	Arbetare.	Tillverkningsvärde.
Bomulls- och Linne-								
Fabriker	46	816	1,288	415,163	47	850	1,511	420,251
Band-Fabriker	9	97	131	73,295	12	92	135	58,430
Klädes- d:o	101	528	3,135	3,283,294	105	549	3,271	3,557,277
Stofts- d:o	7	33	40	32,696	4	29	40	38,224
Siden- d:o	22	438	721	477,645	22	440	703	499,441
Silkes-Rederier	18	—	31	43,100	18	—	29	44,300
Segelduks-Fabriker	8	181	532	140,712	8	167	566	133,683
Cattuns-Tryckerier	7	—	159	70,529	5	—	125	91,178
Färgerier	277	—	823	405,262	280	—	823	399,578
Glas-Bruk	13	—	460	300,048	13	—	599	294,927
Jern-Gjuterier	2	—	124	96,703	3	—	118	151,905
Läder-Fabriker	211	—	604	554,907	214	—	618	521,265
Olje-Slagerier	43	—	79	148,389	43	—	89	170,753
Pappers-Bruk	93	—	1,373	580,951	91	—	1,242	578,220
Porcellains- d:o	2	—	317	177,552	2	—	341	169,504
Parfumerie-Fabriker	12	—	18	35,205	13	—	20	28,772
Såp-Sjuderier	21	—	52	107,038	19	—	49	110,206
Socket-Bruk	25	—	278	1,993,208	25	—	300	1,879,887
Saffians-Fabriker	4	—	17	44,298	6	—	18	43,357
Tobaks- d:o	80	—	704	880,107	76	—	711	877,911
Mechaniska Redskaps-								
Fabriker	10	—	146	77,347	10	—	176	78,186
Ur-Fabriker	158	—	234	39,264	147	—	222	39,328
Repslagerier	9	—	67	72,976	10	—	78	74,459
Waxljus-Fabriker	7	—	25	52,057	4	—	16	43,110
Mechaniska Bomulls-								
Spinnerier	7	—	484	268,771	9	—	621	323,144
Ättike-Bryggerier	24	—	53	30,217	24	—	50	27,477
Porter- d:o	1	—	75	72,925	1	—	58	91,612
Diverse mindre Fabriker	803	134	1,938	548,066	810	136	1,950	541,939
Summa	2,020	2,227	13,908	11,021,725	2,021	2,263	14,479	11,288,324

Vid nedanskripte Fabrikker har, under loppet af åren 1833 och 1834, blifvit tillverkad, nemligen:

	År 1833.	År 1834.
<i>Bomulls- och Linne-Väfnads-Fabriker.</i>		
Bomullslärf och Cattun . . . . . Alnar	472,604	479,374
Dukar . . . . . Stycken	58,703	61,584
Bomullstyg . . . . . Alnar	165,751	48,041
Parkum . . . . . dito	4,960	10,591
Gång . . . . . dito	106,429	146,854
Diverse Bomulls- och Linne-Väfnader . . . . . dito	196,008	260,332½
dito . . . . . Stycken	2,205	1,410
<i>Band-Fabrikerne.</i>		
Siden-Band . . . . . Stycken	29,193	25,804
dito . . . . . Alnar	200	—
Ylle- och Pardu-Band . . . . . Stycken	2,608	3,059
Bomulls- . . . . . dito	17,722	15,202
Siden-Snören och Fransar . . . . . dito	—	170
dito . . . . . Alnar	110	—
<i>Klädes-Fabrikerne.</i>		
Fint Kläde . . . . . Alnar	255,929	226,408
Medelfint dito . . . . . dito	176,463	210,885½
Groft dito . . . . . dito	154,185	195,370½
Diverse Väfnader . . . . . dito	71,635	54,704½
dito . . . . . Stycken	463	1,122
<i>Stofts-Fabrikerne.</i>		
Flanell . . . . . Alnar	23,721	26,522
Flaggduk . . . . . dito	15,667	27,488
Mattväfnad . . . . . dito	2,851	2,762
Camlott . . . . . dito	74	—
Diverse Väfnader . . . . . dito	121	60

		År 1833.	År 1834.
<i>Siden-Fabrikerne.</i>			
Taft	Alnar	31,997	32,583
Satin	dito	10,881	11,501
Flor	dito	8,162	5,192
Dukar	Stycken	106,375	117,176
Diverse Väfnader	Alnar	78,067	83,446
dito dito	Stycken	1,000	673
<i>Segelduks-Fabrikerne.</i>			
Segelduk	Alnar	227,510	218,024
Tältduk	dito	21,280	13,937
Silduk	dito	—	346
<i>Cattuns-Tryckerierne.</i>			
Cattun- och Möbel-sitz	dito	66,822	61,117
Border	dito	50	190
Shawlar och Dukar	Stycken	94,915	97,682
Rullgardinstyg och Klädningar	Alnar	—	213
Mattor, Kappor och Täckor	Stycken	—	1,909
Garn	Skålpund	100	—
<i>Pappers-Bruken.</i>			
Regal- och Median-Papper	Ris	2,185	1,009
Post- dito	d:o	5,650	6,058 $\frac{3}{4}$
Velin- dito	d:o	1,971	511
Skrif- och Concept- dito	d:o	63,136	60,724
Tryck- dito	d:o	52,620	49,320
Cardus- dito	d:o	12,446	9,218 $\frac{3}{4}$
Maculatur- och Grå- dito	d:o	51,392	44,745
Socket- dito	d:o	482	994
Diverse sorter dito	d:o	9,747 $\frac{3}{4}$	6,266 $\frac{3}{4}$
dito dito	Lispund	5,706	6,167
dito dito	Stycken	75,075	2,464,119

	År 1833.	År 1834.	
<i>Såp-Sjuderierne.</i>			
Såpa	Fjerdingsar	14,894	15,667
<i>Socker-Bruken.</i>			
Raffinad-Socker	Skålpund	3,560,041	3,084,426
Melis- dito	dito	594,506	767,431
Lump- och Puder-Socker	dito	523,583	467,495
Candi- dito	dito	62,640	38,996
Kak- dito	dito	460,320	506,082
Candi-, Mellan- och Brun Sirup	dito	3,167,084	2,764,234
<i>Tobaks-Fabrikerne.</i>			
Cardus-Tobak	Skålpund	941,032	922,312
Bref- och Lös-Tobak samt Cigarrer	dito	2,024	12,174
Rull- och Press-Tobak samt Pickanell	dito	683,596	629,460
Snus	dito	1,491,393	1,560,115
<i>Saffians-Fabriker.</i>			
Saffians-skin	Stycken	21,427	22,906
<i>Olje-Slagerier.</i>			
Lin-Olja	Kannor	68,427	76,550
Rof-	dito	20,120	27,415
Kummin-	dito	65	150
Oljekakor	Skeppund	1,950	2,220

	Transport	
	1833.	1834.
Oljeslagerier	—	5
Oljeraffinaderi	—	1
Pappersbruk	4	3
Potatoes-Sirupskokeri	—	1
Pottaske-raffinaderier	1	3
Repslageri-Fabriker	2	4
Saffians-Fabriker	—	1
Segelduks-Fabriker	—	4
Siden-Fabriker	5	7
Siktduksväfnad af messing- och jerntråd, Fabrik för tillverkning af	1	—
Silkesrederier	4	7
Skeppsbyggerier	1	1
Smides-Fabriker, Manufactur-	1	4
Snickeri-Fabriker	7	8
Sockerbruk	1	—
Spegel-Fabriker	1	5
Strump-Fabriker	4	2
Talg utur kreatursben, Fabrik för beredning af	—	1
Talgjus-Fabriker	—	3
Tapet-Fabriker	2	6
Tobaks- och Snus-Fabriker	6	9
Tvål- och Såp-Fabriker	3	2
Tryckning af siden- och andra väfnader, Fabrik för åstadkommande af	—	2
Ur-Fabriker	6	5
Wagn-Fabriker	4	3
Waxduks-Fabrik	1	—
Waxljus-Fabrik	—	1
Ättike-Bryggerier	10	4
Öfverskärereri	1	—
Summa	146	192

Litt. C.

Förteckning

på Privilegia Exclusiva, som blifvit af Kongl. Maj:ts och
Rikets Commerce-Collegium utfärdade år 1834

för

CELSING, L. G. VON, Bruksidkare, den 10 September, på 5 år, å ett af honom uppfunnet förbättradt Tröskverk för dragare;

GRSS, W., Capitaine Mechanicus, den 28 Juli, under 10 år, å en ny uppfinning af torkningsrior för otröskad säd;

HJELM, P. G., Capitaine, den 15 April, under 10 år, å ett nytt slags skeppsankare;

RYDIN, C. G., Fabriksidkare, den 8 Januari, under 10 år, å en ny uppfinning för uppförande af byggnader;

SCHMIEDTE, C. A., Bryggare, den 28 Juli, under 10 år, å en förbättring vid sädesriors inrättning.

Litt. D.

Sammandrag af de från Magistraterna till Kongl. Commerce-Collegium inkomne förteckningar öfver handtverkare med deras gesäller, lärlingar och andre vid arbetet skattskrifne personer för År 1834.

	Mästare.	Gesäller.	Lärlingar.	Andre vid Handtverket skattskrifne personer.
Alingsås	44	26	31	—
Arboga	61	40	44	10
Askersund	32	12	17	—
Borgholm	34	4	6	—
Borås	75	38	70	2
Calmar	107	49	119	—
Carlshamn	109	74	164	—
Carlskrona	151	85	213	19
Carlstad	76	50	58	—
Christianstad	112	138	162	7
Christinehamn	56	38	43	—
Cimbritshamn	43	26	46	—
Eksjö	68	82	—	—
Engelholm	—	—	—	—
Enköping	83	34	32	—
Eskilstuna	62	55	70	—
Fahlun	84	61	79	—
Falkenberg	37	15	20	—
Fahlköping	23	9	7	—
Gefle	118	81	137	7
Grenna	25	17	15	—
Götheborg	205	252	335	72
Transport	1,605	1,186	1,668	117

	Mästare.	Gesällor.	Lärlingar.	Andra vid Handtverket skattekritiske personer.
Transport	1,605	1,186	1,668	117
Halmstad	84	63	49	—
Haparanda	11	5	4	—
Hedemora	42	15	23	—
Helsingborg	83	58	101	2
Hernösand	41	27	31	8
Hjo	38	13	15	2
Hudiksvall	45	29	44	—
Jönköping	104	74	117	—
Kongsbacka	25	5	7	—
Kongelf	24	2	6	—
Köping	54	24	22	—
Laholm	53	16	11	—
Landskrona	44	22	43	11
Lidköping	80	28	65	—
Lindesberg	24	9	4	—
Linköping	107	88	163	7
Luleå	25	3	4	—
Lund	80	90	132	—
Malmö	114	184	150	—
Mariefred	25	8	12	—
Mariestad	46	26	44	—
Marstrand	6	2	—	—
Norrköping	148	223	251	—
Nora	32	8	12	—
Norrtelje	48	18	31	—
Nyköping	78	74	85	7
Philipstad	18	11	9	—
Piteå	39	3	6	7
Transport	3,123	2,314	3,109	161

	Mästare.	Gesäller.	Lärlingar.	Andre vid Handverket skattekritne personer.
Transport	3,123	2,314	3,109	161
Sala	62	27	35	—
Sigtuna	20	10	10	2
Skånör	3	1	2	—
Skara	37	14	16	—
Skenninge	30	21	22	2
Sköfde	36	6	10	—
Strengnäs	42	19	14	—
Strömstad	28	9	13	—
Stockholm	971	1,571	2,138	159
Sundsvall	68	29	33	—
Säther	26	14	20	—
Söderhamn	70	23	23	—
Söderköping	39	26	24	4
Södertelje	35	20	37	—
Sölvitsborg	68	30	53	—
Thorshälla	13	3	6	—
Trosa	23	10	3	4
Uddevalla	75	35	67	—
Ulricehamn	37	16	17	—
Umeå	30	4	15	—
Upsala	104	144	216	—
Wadstena	34	24	45	—
Warberg	50	21	37	—
Waxholm	18	4	—	—
Wenersborg	75	41	50	6
Westervik	53	38	45	6
Westerås	84	69	95	—
Wexiö	98	45	96	4
Transport	5,352	4,588	6,251	348

	Mästare.	Gesäller.	Läringar.	Andre vid Hantverket skattskrifve personer.
Transport	5,352	4,588	6,251	348
Wimmerby	63	29	18	—
Wisby	89	42	102	7
Ystad	128	136	115	—
Åmål	54	30	31	—
Orebro	112	135	148	18
Oregrund	7	3	—	—
Östersund	22	6	6	—
Östhammar	32	23	10	—
Summa	5,859	4,992	6,681	373

Litt. E.

Sammandrag af de från Magistraterna till Kongl. Commerce-Collegium inkomne förteckningar öfver idkare af sådana näringar, som ej kunna bestämdt hänföras till handel eller handverk och icke eller lyda under Hall-Rätt, för År 1834.

	Idkare.	Beloning i och för Naringen.	Ande i och för Naringen mantals-skrifne personer.
Alingsås	6	5	—
Arboga	26	5	3
Askersund	9	3	1
Borgholm	9	—	—
Borås	25	28	—
Calmar	63	21	42
Carlshamn	20	6	15
Carlskrona	38	49	6
Carlstad	25	4	—
Christianstad	44	15	17
Christinehamn	17	4	11
Cimbritshamn	28	13	—
Eksjö	12	1	—
Engelholm	—	—	—
Enköping	24	2	—
Eskilstuna	16	23	—
Fahlun	53	9	—
Falkenberg	8	—	—
Falköping	4	4	—
Gefle	175	24	55
Grenna	7	1	—
Götheborg	126	47	1
Transport	735	264	151

	Idkare.	Bejering i och för Näringsen.	Andre i och för Näringsen mantals- skrifte personer.
Transport	735	264	151
Halmstad	18	6	—
Haparanda	2	1	—
Hedemora	8	4	—
Helsingborg	57	45	3
Hernösand	12	11	5
Hjo	7	—	—
Hudiksvall	145	2	—
Jönköping	21	19	8
Kongsbacka	3	2	—
Kongelf	7	3	—
Köping	28	—	1
Laholm	2	1	—
Landskrona	49	72	2
Lidköping	10	10	—
Lindesberg	11	2	—
Linköping	58	32	14
Luleå	1	1	—
Lund	51	21	—
Malmö	84	58	—
Mariefred	12	2	—
Mariestad	7	5	—
Marstrand	5	1	—
Nora	14	4	—
Norrköping	113	60	1
Norrtelje	29	2	—
Nyköping	25	16	10
Philipstad	7	1	—
Piteå	6	3	5
Transport	1,527	648	200

	Idkare.	Bedjning i och för Näringsen.	Andra i och för Näringsen mantals- skrifne personer.
Transport	1,527	648	200
Sala	14	4	15
Sigtuna	13	2	—
Skanör	2	—	—
Skara	16	4	14
Skenninge	25	12	5
Sköfde	6	1	—
Strengnäs	16	7	4
Strömstad	4	1	—
Stockholm	1,381	1,034	579
Sundsvall	116	9	—
Säther	5	3	—
Söderhamn	83	31	16
Söderköping	17	5	—
Södertelje	10	14	—
Sölfvitsborg	21	3	1
Thorshälla	7	5	—
Trosa	44	—	19
Uddevalla	17	4	7
Ulricehamn	7	1	—
Umeå	6	3	1
Upsala	61	12	73
Wadstena	11	3	—
Warberg	11	4	—
Waxholm	26	1	—
Wenersborg	25	10	2
Westervik	16	9	—
Westerås	54	28	2
Wexjö	28	26	7
Transport	3,569	1,884	945

Litt. F.

Uppgift på den Bevillning, hvartill handtverkare och idkare af sådane näringar, som hvarken kunna bestämdt hänföras till handel eller handtverk och icke eller lyda under Hall-Rätt, uti Rikets Städer blifvit taxerade för år 1834, enligt de från Magistraterna inkomne förteckningar.

	Beloppet af den taxerade Bevillningen.					
	För Handtverkare.			För Idkare.		
Alingsås	227	32	—	36	—	—
Arboga	410	24	—	272	16	—
Askersund	157	—	—	58	—	—
Borgholm	117	16	—	43	16	—
Borås	339	—	—	187	40	—
Calmar	812	40	—	619	24	—
Carlshamn	793	16	—	217	32	—
Carlskrona	1,593	—	—	615	—	—
Carlstad	509	—	—	227	8	—
Christianstad	1,478	—	—	395	—	—
Christinehamn	312	24	—	78	32	—
Cimbritshamn	216	40	—	74	32	—
Eksjö	366	24	—	98	40	—
Engelholm	Uppgif	ter	ne	uteblif	n	e
Enköping	470	32	—	234	16	—
Eskilstuna	445	4	—	140	32	—
Fahlun	803	24	—	371	32	—
Falkenberg	112	—	—	96	32	—
Falköping	59	—	—	55	—	—
Gefle	1,219	12	—	1,438	34	6
Grenna	96	24	—	45	—	—
Gütheborg	2,363	16	—	2,328	36	—
Transport	12,902	40	—	7,634	38	6

							Beloppet af den taxerade Bevillningen.					
							För Handverkare.		För Idkare.			
							12,902	40	—	7,634	38	6
Transport												
Halmstad							385	8	—	133	24	—
Haparanda							45	32	—	21	32	—
Hedemora							246	40	—	144	24	—
Helsingborg							500	—	—	585	24	—
Hernösand							429	40	—	116	—	—
Hjo							200	40	—	118	16	—
Hudiksvall							341	44	—	462	30	—
Jönköping							594	32	—	148	8	—
Kongsbacka							60	32	—	19	—	—
Kongelf							50	32	—	58	16	—
Köping							311	8	—	155	32	—
Laholm							151	32	—	22	24	—
Landskrona							340	24	—	412	—	—
Lidköping							500	40	—	74	40	—
Lindesberg							103	—	—	96	24	—
Linköping							809	12	—	573	28	—
Luleå							79	8	—	8	—	—
Lund							645	—	—	658	32	—
Malmö							1,436	8	—	929	16	—
Mariefred							110	—	—	60	32	—
Marstrand							12	40	—	33	40	—
Mariestad							304	—	—	80	16	—
Nora							115	24	—	101	24	—
Norrköping							2,479	24	—	2,627	25	—
Norrtelje							209	—	—	203	16	—
Nyköping							616	4	—	295	10	—
Philipstad							98	—	—	60	32	—
Piteå							135	8	—	40	16	—
Sala							418	8	—	244	—	—
Transport							24,634	4	—	16,120	43	6

**Beloppet af den taxerade
Bevillningen.**

	För Handverkare.			För Idkare.		
Transport	24,634	4	—	16,120	43	6
Sigtuna	96	—	—	88	—	—
Skånör	9	32	—	3	12	—
Skara	140	24	—	150	—	—
Skenninge	113	24	—	51	24	—
Sköfde	111	16	—	35	16	—
Strengnäs	216	32	—	142	24	—
Strömstad	39	40	—	35	24	—
Stockholm	69,085	44	—	anef. i Bevilln. för handverkare.		
Sundsvall	394	40	—	511	24	—
Säther	132	8	—	45	32	—
Söderhamn	264	16	—	256	—	—
Söderköping	224	24	—	153	40	—
Södertelje	149	—	—	108	—	—
Sölvitsborg	333	40	—	124	24	—
Thorshälla	42	—	—	43	—	—
Trosa	65	16	—	85	40	—
Uddevalla	316	40	—	129	24	—
Ulricehamn	145	16	—	29	32	—
Umeå	105	36	—	46	40	—
Upsala	1,022	16	—	733	32	—
Wadstena	238	24	—	69	—	—
Warberg	192	—	—	82	24	—
Waxholm	81	12	—	128	32	—
Wenersborg	400	24	—	137	8	—
Westervik	482	—	—	103	32	—
Westerås	651	32	—	691	40	—
Wexjö	650	24	—	421	16	—
Wimmerby	219	16	—	79	32	—
Wisby	980	—	—	490	—	—
Transport	101,539	24	—	21,098	39	6

							Beloppet af den taxerade Bevillingen.					
							För Handverkare.		För Idkare.			
						Transport	101,539	24	—	21,098	39	6
Ystad							745	—	—	360	—	—
Åmål							250	—	—	47	—	—
Örebro							1,109	4	—	951	36	—
Öregrund							32	40	—	45	16	—
Östersund							84	16	—	47	16	—
Östhammar							137	16	—	80	—	—
						Summa	103,898	4	—	22,630	11	6

SECCERÖLLEN, 1836.

Tryckt hos P. A. NORSTEDT & SÖNER, Kongl. Boktryckare.

